

KOMMUNEPLANENS SAMFUNNSDEL 2021-2032

Vedtatt av Kommunestyret i sak 88/2021

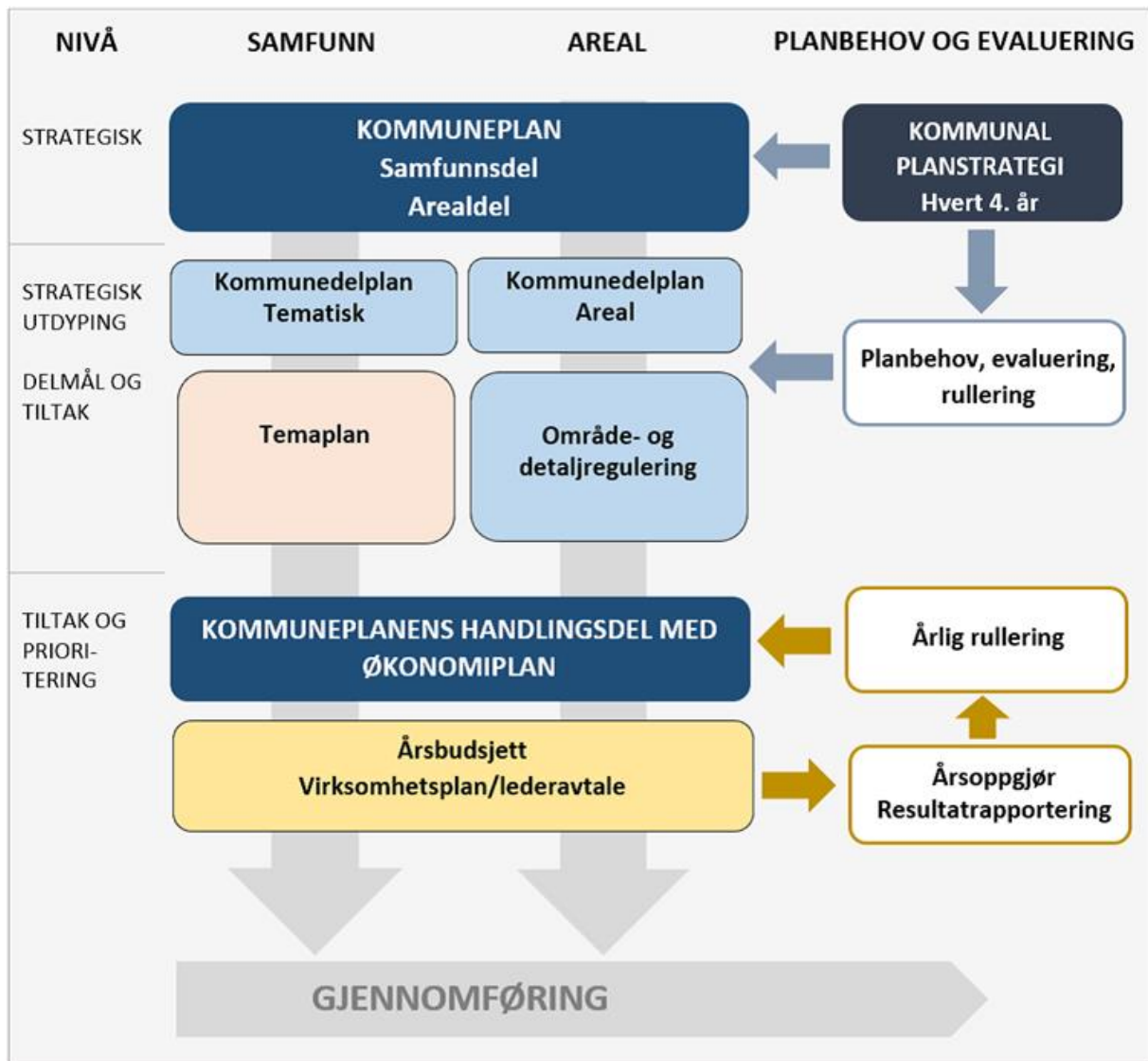
Innhold

1. Kommuneplanen	3
Formål med planarbeidet.....	4
2. Planprogrammets rolle	5
Lovgrunnlag	5
Kommunal planstrategi 2020-2023	5
Sentrale og regionale føringer	5
Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging 2019-2023	6
FNs bærekraftsmål	5
Statlig planretningslinje for samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging	6
Statlig planretningslinje for klima- og energiplanlegging og klimatilpasning.....	6
Kunnskapsgrunnlag	7
3. Temaet i planarbeidet	7
Samfunnssikkerhet	7
Klimatilpasning	7
Energi og klimaplanlegging	7
Totalforsvar	7
Bolyst	7
Oppvekst.....	8
Kultur	8
Helse og omsorg	8
Næring	8
Bystatus Bardufoss	9
Nasjonalparkkommunen- bruk av merkevaren Norges Nasjonalparker	9
Infrastruktur.....	9
Arealstrategi	9
Miljøhensyn:.....	9
Næringsutvikling:.....	10
Landbruk	10
Reindrift:	10
Forsvaret:.....	10
Boligbygging.....	10
Fritidsboliger:	10
4. Medvirkning og prosess	11
Prosjektorganisering	11

Framdriftsplan	11
Aktuelle aktører i arbeidet.....	12
Typer medvirkning	12
Medvirkning i andre prosesser	13

1. Kommuneplanen

Alle kommuner skal ha en kommuneplan. Kommuneplanen består av en samfunnsdel, en arealdel og en handlingsdel som viser kommunens overordna mål og føringer for utvikling av kommunen som organisasjon og samfunn.

I Målselv består kommuneplanen av følgende dokumenter:

- Kommuneplanens samfunnsdel 2015-2026
- Kommuneplanens arealdel 2012-2025
- Kommuneplanens handlingsdel med budsjett og økonomiplan 2021-2024

I tillegg er det utarbeidet kommunedelplaner for følgende områder:

- Kommunedelplan vannforsyning 2016-2028
- Kommunedelplan avløp 2018-2030
- Kommunedelplan helse og omsorg 2017-2029
- Kommunedelplan klima og energi 2020-2029
- Kommunedelplan idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv 2017-2020
- Kommunedelplan Karlstad

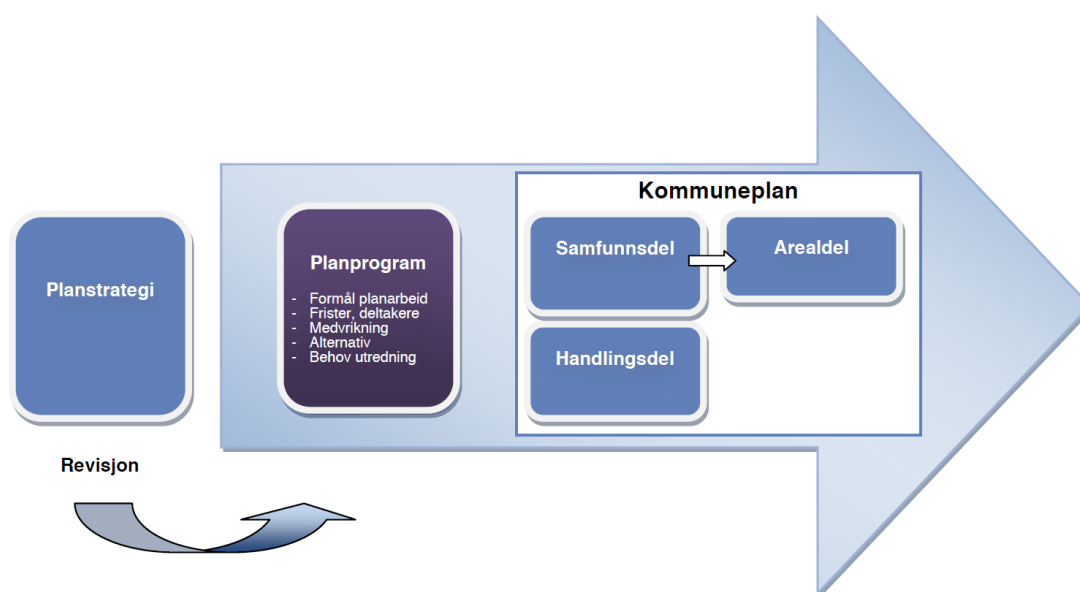
Tematiske kommunedelplaner går grundigere inn i sitt fagområde og inngår i den samlede kommuneplanen. Kommunedelplan Karlstad er kommuneplanens arealdel for et avgrenset geografisk område.

Formål med planarbeidet

Gjeldende samfunnsdel for Målselv var vedtatt i 2015. Kommuneplanen er «ferskvare» og det er behov for rullering for å ta stilling til hoved- og delmål på nytt. Mye har skjedd siden 2015 både i form av ny kunnskap, nye sentrale og regionale føringer og lokal utvikling. Nasjonale forventinger til kommunal og regional planlegging 2019-2023 skal legges til grunn i planarbeidet.

2. Planprogrammets rolle

Planprosessen starter ved at det meldes oppstart og planprogrammet legges ut til høring og offentlig ettersyn. Planprogrammet er 1. ledd i planarbeidet. Planprogrammet viser temaer som skal omtales og opplegg for medvirkning. Planprogrammet legges på høring av Plan- og næringsutvalget. Figuren nedunder er hentet fra veilederen «Kommuneplanprosessen» og viser planprogrammets rolle.

Lovgrunnlag

Kommuneplanens samfunnsdel er hjemlet i plan- og bygningsloven kapittel 11.

Kommunal planstrategi 2020-2023

Gjeldende samfunnsdel for Målselv var vedtatt i 2015, og videreført uendret i Kommunal planstrategi 2016-2019. Kommunal planstrategi 2020-2023 har vedtak om rulling av gjeldende plan. Planstrategien gir ingen føringer for innholdet i samfunnsdelen.

Sentrale og regionale føringer

Sentrale myndigheter har utarbeidet sentrale føringer som kommunene skal forholde seg til. Planarbeidet vil synliggjøre hvordan føringene skal møtes lokalt.

FNs bærekraftsmål

FNs bærekraftsmål er verdens felles arbeidsplan for å utrydde fattigdom, bekjempe ulikhet og stoppe klimaendringene innen 2030.

Bærekraftsmålene består av 17 mål og 169 delmål fordelt på sfærene miljø, sosial og økonomi. Figuren under illustrerer alle målene i forhold til dimensjon. Mer om hvert enkelt mål kan leses [her](#).

Gjennom arbeidet med samfunnsdelen skal Målselv kommune identifisere våre hovedmål og synliggjøre hvordan de skal implementeres lokalt.

Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging 2019-2023

Regjeringen legger hvert 4. år fram nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging i henhold til plan- og bygningsloven § 6-1. Formålet er å formidle nasjonal politikk tydelig for å sikre effektiv planlegging til beste for innbyggerne.

For perioden 2019-2023 er fokuset på følgende hovedutfordringer:

- Å skape et bærekraftig velferdssamfunn
- Å skape et økologisk bærekraftig samfunn gjennom blant annet en offensiv klimapolitikk og en forsvarlig ressursforvaltning
- Å skape et sosialt bærekraftig samfunn
- Å skape et trygt samfunn for alle

Statlig planretningslinje for samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging

Formålet med planretningslinjen er at planlegging av arealbruk og transportsystem skal fremme samfunnsøkonomisk effektiv ressursutnyttelse, god trafiksikkerhet og effektiv trafikkavvikling. Planlegging skal bidra til å utvikle kompakte og bærekraftige byer og tettsteder, legge til rette for verdiskapning og næringsutvikling og fremme helse, miljø og livskvalitet.

Statlig planretningslinje for klima- og energiplanlegging og klimatilpasning

Kommunen skal gjennom planlegging og øvre myndighets- og virksomhetsutøvelse stimulere til, og bidra til reduksjon av klimagassutslipp, samt økt miljøvennlig energiomleggingen. Planlegging skal videre bidra til at samfunnet forberedes på og tilpasses klimaendringene.

Kunnskapsgrunnlag

Kunnskapsgrunnlaget som ble utarbeidet til Kommunal planstrategi 2020-2023 legges til grunn for planarbeidet. I prosessen vil kunnskapsgrunnlaget bli vurdert revidert.

Kommunen mangler skriftlig oversikt over befolkningens helsetilstand i henhold til Folkehelselovens §3. Dette arbeidet er igangsatt og forventes ferdigstilt i mars 2022.

3. Temaet i planarbeidet

Samfunnssikkerhet

Samfunnssikkerhet er et stort og omfattende arbeid som omhandler forebygging av hendelser som truer samfunnet. 2020 har på flere måter synliggjort behovet for sterkt fokus på samfunnssikkerhet lokalt. I tillegg til pandemien Covid-19 var kommunen våren 2020 i beredskap for forventet vårflo. I perioden var det antatt at det var 90-95% sjans for flom på oransje nivå. Flom og pandemi er to ulike type hendelser som begge krever noe ekstraordinært av kommunen som organisasjon og samfunn.

Klimatilpasning

Klimatilpasning innebærer å forstå konsekvensene av at klimaet endrer seg. Klimatilpasning er todelt, vi må iverksett tiltak for å hindre eller redusere skade, samtidig som vi må utnytte mulighetene endringene kan innebære.

Energi og klimaplanlegging

Kommunen skal i sin overordnede planlegging innarbeide tiltak og virkemidler for å redusere utslipp av klimagasser og effektiv ressursbruk for samfunnet. Kommunen har utarbeidet kommunedelplan klima og energi 2020-2029.

Totalforsvar

Målselv kommune har prosjektledelsen i et interkommunalt samarbeid med Bardu og Sørreisa for å jobbe med Totalforsvaret lokalt. Begrepet totalforsvar «omfatter gjensidig støtte og samarbeid mellom sivil og militær side for å forebygge, planlegge for, og håndtere kriser i fred, sikkerhetspolitisk kriser, væpnet konflikt og krig». [DSB \(Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap\)](#)

Bolyst

Bolyst er et omfattende tema som omhandler både tilgang på jobb, bolig, kvalitet på tjenestetilbud og fritidsaktiviteter. En definisjon på bolyst er «lysten til å bli boende et sted

eller flytte *til/tilbake* til et sted». Bolyst som tema er en overbygning for kommunen både som organisasjon og samfunn. Gjennom kommuneplanens samfunnsdel er det viktig å definere hvilke faktorer som påvirker bolysten lokalt. I planprogrammet er bolyst delt inn i underkategoriene oppvekst, helse og omsorg, kultur, næring og infrastruktur.

Oppvekst

Oppvekst er et satsingsområde i gjeldende samfunnsdel der oppvekst i stor grad er knyttet til bolyst. I arbeidet med samfunnsdelen må kommunen vurdere satsingsområdet oppvekst og hvilket innhold det skal ha.

Kultur

Målselv har et stort og variert kulturtilbud. Kulturtilbudet gir innbyggerne tilbud om en meningsfull hverdag gjennom tilbud om engasjement gjennom ulike aktiviteter. Tilbudet er bredt og omfatter blant annet kulturskolen, idrett og fysisk aktivitet, religiøse aktiviteter og bygdelag.

Helse og omsorg

Gjeldende samfunnsdel har folkehelse som et hovedmål. Folkehelsearbeid er tverrsektorielt ansvar.

På helse- og omsorgssektoren har det skjedd mye siden kommuneplanens samfunnsdel og kommunedelplan helse og omsorg 2017-2029 ble vedtatt. På nasjonalt nivå er satsingen «Leve hele livet» trått i kraft. Det er en kvalitetsreform som har som målsetning at alle eldre skal få bedre hjelp og støtte til å meste livet. Leve hele livet handler med de grunnleggende tingene som oftest svikter i tilbudet til eldre: mat, aktivitet og fellesskap, helsehjelp i tjenestene.

Lokalt har konsulentselskapet Ressurssenter for omstilling i kommunene (RO) bistått kommunen i å utrede fremtidig organisering og strukturell oppbygging innenfor helse- og omsorgstjenesten. Konklusjonene i fra arbeidet bør tas inn i arbeidet med kommuneplanens samfunnsdel.

Næring

Kunnskapsgrunnlaget viser sysselsettingsstrukturen i kommunen. Målselv har en lav arbeidsledighet og en befolkning med relativt høy utdanning. Kommunen som samfunn og organisasjon må tilrettelegge for næringslivet. Det må tilrettelegges for at ungdommen kan ta utdanning lokalt (videregående og høyere nivå) som møter etterspørsel etter arbeidskraft lokalt.

Bystatus Bardufoss

Kommunestyret vedtok i sak 78/21, den 22.09.2021 Bystatus for Bardufoss (strekningen Andslimoen-Heggelia). Gjennom arbeidet med samfunnsdelen med vedtaket operasjonaliseres og gis innhold.

Nasjonalparkkommunen- bruk av merkevaren Norges Nasjonalparker

Kommunestyret behandlet i sak 17/2019, den 13.02.19, sak: «Nasjonalparkkommune – krav og tiltak for å kunne ta i bruk merkevaren» Søknaden omhandler retten til å benytte merkevaren Norges nasjonalparker. I kommunens strategi er følgende elementer løftet inn til rullering av kommuneplanens samfunnsdel:

- Beskrive mål og strategier for kommunen som nasjonalparkkommune
- Beskrive nasjonalparkkommunens ansvar og rommer under merkevaren Norges nasjonalparker
- Beskrive nasjonalparkens plass som attraksjon og satsingsområde og etablere besøksstrategi
- Vurdere behov for endring og forbedringer som bidrar til merkevarens målsetting om mer besøk, økt verdiskapning og bedre vern
- Gjennomgå status på kriteriene hvert 4. år i forbindelse med revidering av kommuneplanen
- Beskrive i kommuneplanens handlingsdel konkrete tiltak og hvordan de skal gjennomføres i kommunal virksomhet og med ekstern medvirkning
- Utarbeide stedsutviklingsplan for tettstedet/tettstedene som er valgt som innfallsport til nasjonalparken

Infrastruktur

Teknisk infrastruktur er en nøkkelfaktor for videreutvikling. Teknisk infrastruktur defineres her som både vei, vann og avløp og EKOM. I gjeldende samfunnsdel er infrastruktur et satsingsområde. Det er store etterslep på vedlikehold av fylkeskommunale og kommunale veier i kommunen. Deler av befolkningen har ikke tilfredsstillende internettdekning.

Arealstrategi

Arealstrategi er 1. ledd i arbeidet med rullering av kommuneplanens arealdel. Gjeldende Kommuneplanens arealdel er i fra 2013 og moden for revidering. Gjennom arbeidet med samfunnsdelen identifiseres behov som kan gi føringer i arealdelen. Listen nedunder er ikke uttømmende, men identifiserer noen konkrete behov som bør diskuteres i arealstrategien

Miljøhensyn

De nasjonale miljømålene synliggjør Norges ambisjoner for områdene Naturmangfold, Kulturminner/kulturmiljø, Friluftsliv, Forurensing, Klima og Polarområdene. Kommunen må innarbeide hensynene i lokal arealforvaltning.

Næringsutvikling

Næring og næringsutvikling er grunnleggende for et samfunn. Under begrepet næring ligger et bredt spekter av tjenestetilbud. Et viktig moment i kommuneplanens arealdel er potensielle områder for arbeidsplasser som er støy- eller støvende. Målselv har per i dag begrenset areal til større industri. Gjennom kommuneplanarbeidet må det utredes om dette er en type næring som det skal satses på og hvor den skal lokaliseres.

Landbruk

Landbruk er en samlebetegnelse for jord- og skogbruk. Vern av jordbruksarealer er en forutsetning for matproduksjon, utvikling og verdiskaping i landbruket.

og reindrift er næringer som er avhengig av at kommunen tilrettelegger gjennom arealdisponering

Reindrift

Reindrifta er en arealkrevende næring som er sårbare for klimaendringer. Vinterbeite er en minimumsfaktor i Troms. I kommuneplanens arealdel fra 2012 ligger trekk- og flyttleier inne som hensynssone. I arbeidet med kommuneplanens arealdel bør det vurderes om det er andre kartgrunnlag som bør omfattes av hensynssone reindrift.

Forsvaret

Forsvarets hovedarealer er i gjeldende kommuneplan satt av til forsvarsformål. I tillegg til egne arealer har Forsvarsbygg inngått privatrettslige avtaler med grunneiere om leie av kontraktsområder. Det har fra Forsvarsbygg vært ytre ønske om at disse ligger inne på plankartet som hensynssone.

Boligbygging

Boligbygging i felt er tilknyttet eksisterende senterstruktur. Eventuelle nye arealer må vurderes ut ifra behovet. Spredt boligbygging må ivaretas gjennom kommuneplanens arealdel.

Fritidsboliger

Kommunen har et prinsipp om at all ny fritidsbebyggelse skal skje i regulerte fritidsfelt. Vedtaket kom i arbeidet med Målselv Fjellandsby. Arealstrategien må ta stilling til om praksisen skal videreføres.

4. Medvirkning og prosess

Prosjektorganisering

Arbeidet gjennomføres som et prosjekt internt i organisasjonen med følgende rollefordeling:

- Prosjekteier: Kommunestyret
- Styringsgruppe: Plan- og næringsutvalget
- Planansvarlig: Kommunedirektøren
- Prosjektleder: Plansjef

Prosjektgruppe:

- Rådet for likestilling av funksjonshemmede
- Eldrerådet
- Måselv ungdomsråd
- Enhetsledere
- Tillitsvalgte
- Bolystutvalget
- Plan- og næringsutvalget
- Representant for FAU

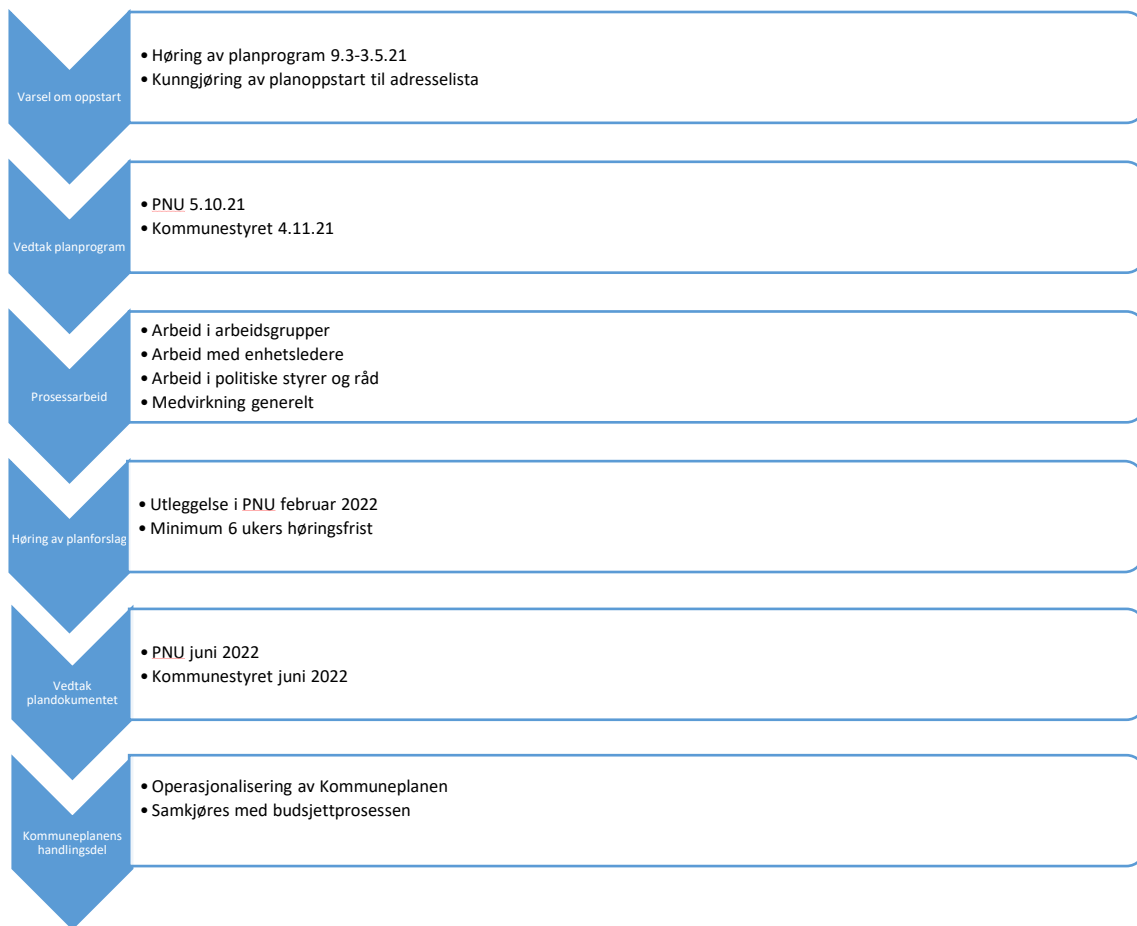
Det nedsettes egne administrative arbeidsgrupper som skal jobbe systematisk med tildelt hovedtema. Plansjef fungerer som sekretær for arbeidsgruppe Bolyst og Samfunnssikkerhet.

Ordfører er kommunens talsperson i media.

Framdriftsplan

Prosess- og fremdriftsplan er utarbeidet som eget dokument.

Forslag til framdriftsplan ligger i tabellen under. Målet er å vedta planen i Kommunestyret juni 2022. Kommunestyret gjennomførte temamøte Samfunnsdelen 29.06.2020.

Aktuelle aktører i arbeidet

- Frivillige lag og foreninger
- Grendelag og Ungdomslag
- Foreldrerepresentanter ved skoler/barnehager
- Åpne møter for alle innbyggerne
- Næringslivet
- Forsvaret

Typer medvirkning

- Egne arbeidsgrupper for hvert tema (se prosess- og fremdriftsplan)
- Arbeid i politiske råd og utvalg
- Deltakelse på Ungdomskonferansen 14. oktober
- Folkemøter
- Aktiv bruk av e-postadressa samfunnsdel@malselv.kommune.no
- Aktiv bruk av kommunens hjemme- og facebookside

Medvirkning i andre prosesser

I tillegg til medvirkning knyttet til samfunnsdelen er det viktig å ta med seg videre innspill som er framsatt til andre utredningsarbeider, men som naturlig hører inne i samfunnsdelen. Det er spesielt i forbindelse med rullering av Kommunedelplan idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv, utredningsarbeidet innenfor helse- og omsorgssektoren og handelsanalyse 2019.